

Pripomienky ku skúšobnej prevádzke „Zhodnocovanie Al odpadov, Vajanskéh Spišské Vlachy“ spoločnosťou Slesalko s.r.o., Cintorínska 3, 811 08 Bratislava, IČO: 43 907 148 v čase od II. dekáda júna 2016 do 31.12.2016.

1. Skúšobná prevádzka produkovala Al bločky, odpady a do ovzdušia nedýchateľne zaravro škodlivé plynné emisie v množstvách podľa skutočných množstiev za hodinu a podľa skutočných hodín skúšobnej prevádzky. Čistý vzduch obsahuje 21% kyslíka a 79% dusíka. Plynné emisie zo skúšobnej prevádzky znižovali koncentráciu čistého vzduchu v okolí prevádzky podľa smeru prúdenia vzdušiny. Aj najčistejšie neviditeľné plynné emisie zhoršujú kvalitu čistého vzduchu. Aj neviditeľné spaliny sú nedýchateľné.
2. Nevyhovujúci rozptyl emisií z prevádzky, ktorá je iba cca 500 metrov od centra Spišských Vlách a iba cca 350 metrov od okrajových ulíc s obytnými domami. Nevyhovujúci rozptyl emisií spočíva v malej vzdialenosti ku obytným domom, v nízkom iba 12,8 m vysokom komíne, vetrami smerom od Krompách (z juhovýchodu) ku Spišským Vlachom a pri bezvetří v noci postupom vzduchu, často aj hmiel, tým istým smerom a to proti prúdu rieky Hornád a príľahlých prítokov (z juhovýchodu do Spišských Vlách).
3. Nepretržité zhoršovanie kvality ovzdušia a to nepretržitou prevádzkou 7 dní za týždeň a 24 hodín za deň. Neexistovali ani nočné vynechané smeny ani vynechané soboty a nedele (okrem možných porúch a plánovaných odstávok, opráv alebo úprav) na to, aby sa vyčistilo ovzdušie od nepretržite produkovaných plynných emisií. Navyše v noci resp. za tmy sa nedá obyvateľmi vizuálne kontrolovať znečisťovanie ovzdušia prevádzkou zhodnocovania Al odpadov.
4. Je chvályhodné, že Slesalko, s.r.o. v skúšobnej prevádzke používalo aj technológiu dávkovania zmesi Vapecarb do filtrácie odpadových plynov, čím sa spolu s účinkom filtrácie stali odpadové plyny na diaľku aj neviditeľné (možno aj účinkom čistej kovovej vsádzky). Je potrebné však dodať, že spaľovne odpadov, ktoré používajú Vapecarb, majú oveľa vyššie komíny (v desiatkach metrov) a tým aj o toľko násobne lepšie rozptylové podmienky (naviac pri Bratislave a pri Košiciach sú častejšie a silnejšie vetry) ako komín tejto skúšobnej prevádzky – vid' prílohy listu Slesalko s.r.o. na Mesto Spišské Vlachy zo dňa 21.1.2016.
5. Je potrebné zobrať do úvahy aj už existujúce zdroje znečisťovania ovzdušia: veľký zdroj znečisťovania ovzdušia – Veľkočov ošipaných cca 1,5 km od Spišských Vlách pri Olcnave, (keď prechádza kamión z ošipanými cez Spišské Vlachy, tak zápachom je to veľmi nepríjemné), kotolne ako stredné zdroje znečisťovania ovzdušia a vykurovania rodinných domov a bytov. Veľa týchto zdrojov používa palivá na báze dreva a rastlín, ktoré od septembra do mája vo vykurovacej sezóne spolu so spalinami zemného plynu už aj tak výrazne znečisťujú ovzdušie Spišských Vlách (9 mesiacov v roku). Ak k tomu pridáme rozptylové emisie zo zdrojov znečisťovania v Krompachoch, tak emisie z prevádzky Slesalko to môžu len zhoršiť. Kde je snaha a práca úradníkov a inšpektorov za čisté životné prostredie a hlavne tam, kde bývajú ľudia?
6. V mesiacoch máj až august sa nedá v okrajových príľahlých častiach mesta v noci spať pri otvorených oknách. Spôsobuje to hluk z manipulácie s kovovou vsádzkou, z manipulácie s odliatymi kovovými bločkami a činnosťou výrobných zariadení. Ticho, ktoré dokáže liečiť, sa stratilo. Hluk je dobre počuť aj v nedeľu, kedy je relatívne pracovné ticho. Hluk ruší všetkých, ktorí majú radi ticho, v každom veku, deti, dospelých aj starých ľudí. Ticho v noci a sviatočné ticho (bez pravidelného hluku) je tiež podmienkou regenerácie síl ľudí.
7. Skúšobná prevádzka podľa Rozhodnutia OÚ-SN-OSZP-2016/00532-6 nebola povolená v súlade s vodným zákonom, so stavebným zákonom, so zákonom o ochrane ovzdušia a v súlade so zákonom na ochranu zdravia ľudí (vid' bod č. 6.9 Podmienky súhlasu tohto Rozhodnutia) a teda monitoring a vyhodnotenie skúšobnej prevádzky iba z hľadiska zákonov o odpadoch je nepostačujúci ku riadnemu posúdeniu vplyvov tejto prevádzky na životné prostredie a na ochranu zdravia ľudí v Spišských Vlachoch a Oľšavke – vid' príloha.

8. V spoločnosti Slesalko s.r.o. sú skoro tí istí majitelia ako v spoločnostiach Alcupro a Alcupro Plus, ktoré sa veľmi negatívne zapísali do pamäti obyvateľov Sp. Vlách znečisťovaním životného prostredia pri tavení hliníkových šrotov v nedávnej minulosti (nepretržité silné zadymovanie Sp. Vlách). Spoločnosť Slesalko s.r.o. sa nechcela pýtať Mesta Sp. Vlách na jeho Stanovisko ku povoľovaciemu konaniu na Stavebné povolenie a v projektovej dokumentácii na stavebné povolenie boli uvedené nižšie výkony taviacej pece ako v kúpnej zmluve. Z uvedených dôvodov nemajú majitelia s.r.o. Slesalko dôveru obyvateľov Sp. Vlách a aj preto väčšina obyvateľov Sp. Vlách nechce tavenie Al odpadov v Sp. Vláchoch.
9. Možno by majitelia s.r.o. Slesalko a zamestnanci s.r.o. Slesalko inak videli a inak chápali postoje a stanoviská Vlašanov, keby bývali v Sp. Vláchoch 400 metrov od taviarni Alcupra, Alcupra Plus a Slesalka. Teraz v skúšobnej prevádzke bolo výrobnou činnosťou Slesalka v Sp. Vláchoch zaťaženie zamestnancov Slesalka cca 40 hodín týždenne, majiteľov Slesalka možno menej ako 40 hodín týždenne a obyvateľov Sp. Vlách 168 hodín za týždeň. Kto je v zjavnej nevýhode?
10. Je potrebné si aj položiť a odpovedať na otázky:
- Čo všetko dobré dala táto skúšobná prevádzka Slesalka s.r.o. v Sp. Vláchoch obyvateľom Sp. Vlách?
 - Čo všetko zlé dala táto skúšobná prevádzka Slesalko s.r.o. v Sp. Vláchoch obyvateľom Sp. Vlách?
- Čistejší vzduch, viac ticha, zdravie, pokoj, spokojnosť, šťastie, práca, mzdy, peniaze, majetok, služby, spolupatričnosť, prajnosť,...?
- Čo z toho získali Vlašania? A čo budú mať Vlašania z možnej ďalšej skúšobnej alebo trvalej prevádzky Slesalka s.r.o. v Sp. Vláchoch?
11. Ako budú štátne a samosprávne orgány moci kontrolovať a garantovať nezhoršovanie životného prostredia v Sp. Vláchoch v každej hodine výrobnej činnosti s.r.o. Slesalko v Sp. Vláchoch pri tavení Al odpadov? Ako budú tieto orgány kontrolovať a garantovať neprekročenie kapacity 3500 ton odliatych Al bločkov za rok? Dajú sa tieto parametre spoľahlivo kontrolovať a garantovať? Kto dokáže dokazovať skutočnú realitu? Máme na to potrebné zákonné predpisy, úradníkov, rozhodnutia, inšpektorov a kontroly? Či sa máme spoliehať len na s.r.o. Slesalko s naštrbenou dôverou?
12. Možno by obyvatelia Sp. Vlách súhlasili s tavením Al odpadov za podmienok:
- tento projekt a skúšobná prevádzka by bola posúdená aj podľa zákona o ochrane ovzdušia a zákona o ochrane zdravia ľudí (zamestnancov a obyvateľov Sp. Vlách a Oľšavky).
 - nebola by prekročená výrobná kapacita 3500 ton odliatych bločkov za rok t.j. 72 ton odliatych bločkov za týždeň (48 týždňov) t.j. 12 ton odliatych bločkov za pracovný deň (6 pracovných dní za týždeň) t.j. 6 ton odliatych bločkov za smenu (ranná a poobedňajšia), čomu odpovedá výrobná kapacita taviacej pece 1,3 tony hliníkovej taveniny/hodinu. Stačí vyrábať v dvojsmennej prevádzke (ráno a poobede) pondelok až sobotu 48 týždňov za rok. Takýto systém výroby by bol čiastočnou garanciou neprekročenia produkcie 3500 ton Al bločkov za rok, čo je podmienkou Rozhodnutia OÚ-SN-OSZP-2016/00532-6 a tiež súlad s PD na stavebné povolenie. Ak čas tavby je možný 6 hodín a výkon pece je možný 1,3 ton taveniny/hod. (viď parametre z kúpnej zmluvy), potom výkon pece za 6 hodín je $6 \times 1,3 \text{ t Al taveniny} = 7,8 \text{ ton}$. Pri kapacite taviacej pece 6 ton taveniny sa môže čas tavby skrátiť na $(6 \text{ ton tav.} : 7,8 \text{ ton tav.}) \times 6 \text{ hod.} = 4,6 \text{ hodiny}$. 6 ton taveniny sa dá odliat za 1,5 hodiny (viď parametre z kúpnej zmluvy). Navádzkovanie prázdnej pece po začiatok tavenia môže trvať 0,5 hodiny. Chemický rozbor taveniny sa môže robiť počas ohrevu na odlievaciu teplotu pred koncom tavby. Sťahovanie trosky a úprava chemického zloženia taveniny môže trvať 0,5 hodiny. Celý cyklus od odliatia jednej tavby po odliatie druhej tavby môže trvať:
 $4,6 \text{ hod.} + 1,5 \text{ hod.} + 0,5 \text{ hod.} + 0,5 \text{ hod.} = 7,1 \text{ hodiny}$
t.z., že 6 ton Al bločkov sa môže odliat za jednu 8 hodinovú smenu. Na odliatie 3500 ton Al bločkov môže stačiť 583 smien ($3500 : 6$).

Pri trojsmennej prevádzke je to 195 dní (583 : 3), t.z. že môže stačiť taviť a odlievať 195 dní za rok.

Pri dvojsmennej prevádzke je to 292 dní (583 : 2), t.z. že môže stačiť taviť a odlievať 49 týždňov pondelok až sobotu (6 dní za týždeň). $49 \times 6 \times 2 \times 6 = 3528$ ton Al bločkov za rok.

Praktické poznatky zo skúšobnej prevádzky – kovový hluk pri odlievaní Al bločkov a jeho časová periodicita cca každých 6-8 hodín – to potvrdzujú.

- c) plynné emisie by boli neviditeľné t.j. filtrované a čistené Vapecarbom
- d) nebol by z výrobných činností hluk, ktorý ruší ticho
- e) v noci a v nedeľu by nebola výrobná činnosť. V noci by nebol hluk ktorý ruší ticho, vyčistilo by sa ovzdušie každú noc, pri bezvetří by nebolo riziko prúdenia vypúšťaných emisií smerom na Sp. Vlasy a nebolo by riziko nemožnosti vizuálnej kontroly emisií (komínových aj fugitívnych). Taviaca pec by bola v udržiavacom režime.
- f) že cca 50% zamestnancov s.r.o. Slesalko bude reálne bývať v Spišských Vlachoch a tak aj zamestnanci budú mať záujem na minimalizácii škodlivých vplyvov na životné prostredie.
- g) že vykazovaná spotreba jednotlivých vsádzkových materiálov a paliva, produkcia výrobkov a všetkých odpadov a emisií bude jednoducho dokázateľná a nespochybniteľná a bude možné to kontrolovať štátnymi a samosprávnymi orgánmi (Mesto Sp. Vlasy a Obec Oľšavka) kedykoľvek v pracovné dni.

Je to len návrh, ktorý je možné zamietnuť, zmeniť alebo doplniť.

Je hlavne na poslancoch MsZ a primátorovi, ako tieto pripomienky použijú v ďalšom konaní (ďalších konaniach) pre povolenie resp. nepovolenie zhodnocovania Al odpadov v Sp. Vlachoch.

Rozhodnutie OÚ – SN-OSZP-2016/00532-6

1. *Prečo OÚ OS OŽP SNV dal súhlas na skúšobnú prevádzku, keď Mesto SV nedalo súhlasné stanovisko k tejto prevádzke? Ved' obyvatelia SV sú proti preto, že im táto prevádzka prinesie zhoršenie kvality života (ovzdušie, hluk, doprava) po celý rok cez deň aj v noci a neprinesie im žiadne zlepšenie kvality života. Týka sa toto úradníkov a majiteľov s.r.o., ktorí nebývajú v Spišských Vlachoch? Prečo úradníci na OÚ OS OŽP nerešpektujú právo obyvateľov SV na zdravé životné prostredie? Aké zdôvodniteľné argumenty má OÚ OS OŽP SNV, že vydal súhlas na skúšobnú prevádzku napriek argumentom Mesta SV a jeho poslancov?*
2. *Môže byť povolená skúšobná prevádzka, keď nie je stavba alebo zmena stavby skolaudovaná? (Podmienka 6.7)*
3. *Môže byť povolená skúšobná prevádzka, keď podmienky povolenia sa netýkajú zákonov pre ochranu ovzdušia a zákona pre ochranu zdravia ľudí? Lebo obyvatelia Spišských Vlách sa najviac obávajú poškodzovania zdravia znečistením ovzdušia spalinami tepelného zhodnocovania odpadov. Prečo sa podmienky povolenia týkajú len odpadov? Prečo sa netýkajú aj ochrany ovzdušia a ochrany zdravia ľudí?*
4. *Kto, ako a čo bude vyhodnocovať na skúšobnej prevádzke – to nie je v podmienkach súhlasu definované. Čo sa bude monitorovať, zisťovať, merať, kontrolovať a hodnotiť? Podľa čoho sa to bude hodnotiť?*
5. *Prečo sa má nový súhlas po skončení skúšobnej prevádzky žiadať iba podľa Zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch? Prečo sa nový súhlas nemá žiadať aj podľa zákonov na ochranu ovzdušia, posudzovania vplyvov na životné prostredie, podľa vodného zákona a podľa zákona o ochrane zdravia ľudí? (Podmienka 6.9)*
6. *Kto chodí každý mesiac za Mesto SV? Čo a ako sa kontroluje? (Podmienka 6.10). Ako sa kontroluje čistota spalín, množstvo spalín, množstvo vzniknutých odpadov, množstvo vsádzky, čistota vsádzky, množstvo produkcie Al bločkov? 7 dní x 24 hodín (aj v noci) za týždeň?*
7. *Malo Mesto SV možnosť hodnotiť porealizačný projekt stavby a vyjadriť sa k nemu? Ak nie, tak prečo?*
8. *Prečo Mesto SV nepodalo odvolanie proti tomuto rozhodnutiu, ktoré je proti záujmom obyvateľov SV? (p. Primátor?) Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom.*